

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Sayın Zafer ÇAĞLAYAN

Bakan
T.C Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Ankara

İstanbul, 28 Ocak 2008
Ref: AK/mç/08-183

Sayın Bakanım,

Öncelikle “Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Tasarısı Taslağı” (Tasarı) hakkında sektör temsilcilerinin görüşlerini dikkate almak üzere yürüttüğünüz çalışmaları, zamanlama baskısına rağmen büyük bir memnuniyetle karşıladığımızı belirtir; Bakanlığınız bünyesindeki iş dünyasını yakından ilgilendiren mevzuat çalışmalarının, bütün tarafların hassasiyetleri gözetilerek ve ülke ekonomisine yararı doğrultusunda yürütüleceği yönündeki inancımızı bir kez daha vurgulamak isteriz.

Daha önce, “Tüketim Maddeleri ve İhtiyaç Malzemelerinin Satışı ile İstigal Eden Büyük Mağazaların Kurulmasının İzne Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı” ve “Büyük Mağazalar Kanunu Tasarısı” isimleri altında görüşe sunulan yasa çalışmasına ilişkin görüşlerimizi, çeşitli vesilelerle Başbakanlık, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve diğer ilgili kurumlarla paylaşmıştık. Ancak Bakanlığınız tarafından hazırlanan ve “Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Tasarısı Taslağı” adını alan bu Tasarı da ne yazık ki bizim bu konu hakkındaki görüşlerimizle uyumlu değildir. Tüketici hakları, kayıt dışı ekonomi, verimlilik, piyasaların rekabetçi yapısı gibi konularda çok ciddi etkilere yol açacağını düşündüğümüz bu tasarıya ilişkin bazı tespitlerimizi tarafınıza da arz etmek isteriz.

Türk perakende sektörü, 1990’ların başından bu yana özellikle büyük şehirlerde büyük bir değişime uğramıştır. Türkiye’nin sosyal ve ekonomik gelişmesine paralel olarak organize perakende sektörü de oluşmaya ve gelişmeye başlamıştır. Türkiye’de bütün satış noktaları ve mağazacılık gelişmelerine paralel olarak hızlı tüketim malları satan süpermarketlerdeki artışa rağmen, pazar paylarına, mağaza sayılarına, yaygınlıklarına ve benzeri parametrelere bakıldığında, ülkemizde hala organize perakende pazarının gelişme sürecinde olduğu görülmektedir.

Söz konusu Tasarı hazırlanırken örnek alındığı belirtilen Avrupa ülkelerinde ise sürecin son yıllarda tam tersi yönde ilerlediği gözlemlenmektedir. Serbest piyasa ekonomisinin çarklarını hızlandırmak, rekabeti arttırmak, istihdam alanlarını genişletmek ve tüketici haklarının daha iyi korunmasını sağlamak amacıyla Avrupa Birliği ülkelerinde organize perakende sektörünü denetlemeyi hedefleyen düzenlemeler gevşetilmekte, deregülasyon sürecine gidilmektedir.

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W, Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Örneğin Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde diğer üyelere nazaran daha sıkı düzenlemelere sahip olan Fransa’da, 25 Ocak 2008 tarihinde Jacques Attali tarafından Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy’ye sunulan ve Fransa ekonomisinde çok kapsamlı bir liberalizasyon süreci öngören raporda yer verilen temel alanlardan bir tanesi de perakende sektöründeki katı düzenlemelerin kaldırılması olmuştur. Raporda, beş yıl içinde Fransa’da büyüme hızının yüzde üçe çıkartılması için önerilen 316 somut öneri arasında perakende sektöründe çalışma saatleri, zararına satışlar, şehir planlama kısıtları gibi sektörün gelişmesini önleyen mevzuatın sadeleştirilmesi önemli bir yer tutmaktadır.

Piyasada etkin çalışmayan, kalite ve hizmet gücü bulunmadığı için piyasada oluşan rekabete dayanamayan aktörlerin korumacı hukuki düzenlemeler ile piyasada yapay olarak yaşamasına imkân vermek, piyasadaki rekabetin devlet eli ile bozulmasına yol açacağı gibi, toplumun genelini menfi yönde etkileyecek ve refah kaybına yol açacaktır. Refah kaybından öncelikle ve doğrudan etkilenecek kesim ise hiç kuşkusuz tüketiciler olacaktır. Bu tasarı ile getirilmekte olan sınırlamalar, özellikle piyasaya giriş engelleri, sektörde yapıcı rekabetin gelişimini engellemekte ve tüketici faydasını azaltmakta, serbest rekabetin ruhuna aykırı bir nitelik taşımaktadır.

Tasarının mevcut haliyle kanunlaşması, hedeflenen rekabetçi yapı ve verimlilik ilkelerine aykırı sonuçlar doğurabileceği gibi organize perakende mağazalarının sağladığı birçok faydayı da azaltacak nitelik taşıyacaktır. Organize gıda perakendecilerinin ülke ekonomisine sağladığı faydalardan bazıları şöyledir:

- Kayıt içinde çalışmak ve kamu otoritesinin mevzuatlarına uymak
- İlave ve kalifiye istihdam alanları yaratmak
- Sektör verimliliğini artırmak
- Tüketicilere yeni, ucuz ve güvenli mal ve hizmet sunmak
- Garanti, iade gibi satış sonrası hizmetler ile tüketici beklentilerini geliştirmek
- Tedarikçilerini ilave, gelişmiş ürün talepleri ve artan müşteri beklentileri ile geliştirerek rekabetçi konuma getirmek
- Geliştirdiği ulusal tedarikçilerini yurtdışı aktiviteleri nedeniyle ihracatçı konumuna getirerek ülkenin döviz girdilerini artırmak
- Yabancı sermaye girişini hızlandırmak ve böylelikle ülke ekonomisini kalkındırmak
- Daha yüksek vergi geliri oluşturulmasına katkıda bulunmak

Kısıtlanma ve hatta yasaklanma getirilmek istenen organize perakende sektörü, üzerinde hassasiyetle durulan ve son değişikliklerle daha da hassas bir hale getirilen tüketici haklarını en iyi şekilde yerine getirmekte ve korumaktadır. Kaldı ki bu tür yasaklamalar, küçük işletmeleri amaçlarının tam tersine hiç bir biçimde korumamaktadır. Bu çerçevede, sektörde yapılacak herhangi bir düzenlemenin temel amacı, gelişme dinamikleri dikkate alınarak ekonomik açıdan önemli bu sektörü geleceğe hazırlarken, AB standartlarına uygun olarak rekabet koşullarının geliştirildiği bir düzenleme getirilmesi olmalıdır. Dolayısıyla, sektörün tamamında kayıt dışılığın önüne geçilmesi, sektörün önemli oyuncularından olan geleneksel

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W, Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

perakendecilerin rekabetçi bir yapıya kavuşmalarının sağlanması ve sektörün genelinde verimliliğin en temel kıstas olarak ele alınması hedeflenmelidir.

Tasarı ile düzenlenmek istendiği belirtilen bir çok husus ise halihazırda diğer kanunlar ile düzenlenmektedir. Bunlardan ilki, Tasarı'nın büyük mağazaların ve alışveriş merkezlerinin kentlerin alt yapılarına getirdikleri yükleri hafifletme iddiasıdır. Oysaki büyük mağazaların ve alışveriş merkezlerinin açılması, mevcut yasal çerçevede İmar Kanunu, Belediyeler Kanunu gibi çok detaylı düzenlemeler ile belirlenmiş ve izin şartlarına tabi tutulmuştur. Bu alanda Tasarı ile getirilen ek yükümlülükler, etkin ve rekabet edebilir piyasa aktörlerinin önüne engel koymaktan öteye geçmeyecektir

Tasarı ile ulaşılmak istenilen ikinci hedefin ise, tedarikçiler ile büyük mağazalar arasındaki güç dengesini kurmak olduğu ileri sürülmektedir. Oysaki ödeme koşulları dahil, tedarikçilerle yapılan sözleşmelerin esasları, Ticaret Hukuku ve Borçlar Hukuku'na tabidir ve serbest sözleşme ilkesine dayanan bu ilişkiler söz konusu temel yasalar tarafından detaylı bir şekilde düzenlenmektedir. Tasarı ile sadece belli bir alanda, mevcutta faal olan kanunların ilgi alanına müdahale etmek, uygulamada pek çok aksaklığa ve karışıklığa sebep olacaktır. Bu nedenle bu alanda yapılması düşünülen ve mevcut kanunlar kapsamında yer almayan bir uygulama varsa bunun yeni bir Tasarı vasıtası ile değil mevcut kanunlarda yapılacak bir ekleme veya düzenleme ile yapılması daha uygun olacağı görüşündeyiz.

Ayrıca kayıt dışı ekonomiden istihdama, tüketicilerin refahından yabancı sermayeye, ürün güvenliğinden katma değer üretimine bir dizi alanda çok ciddi boyutta etkisi olacak bir kanun tasarısının, çok titiz hazırlanmış bir etki analizi çalışması ile birlikte ele alınmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. Bu etki analizinin sonuçlarının ilgili tüm taraflarla paylaşılması ve değerlendirilmesi, amaçlanan etkinin ortaya çıkmasına büyük bir katkı sağlayacaktır.

Aktarmaya çalıştığımız temel prensipler ve rekabet hukuku ilkeleri çerçevesinde, **kanun taslağının bugünkü halinin perakende sektörünü geleceğe taşımak yerine gelişmesini engelleyecek nitelikte olduğu, ayrıca amaçlandığının aksine esnaf ve sanatkarı geliştirici yapıdan da uzak olduğu** görülmektedir. Sonuç olarak AB müzakere sürecinde en önemli konulardan birisi olan tam olarak kayıtlı, kurallı ekonomiye geçilmeden organize perakendeciliği hedef alan bir yasanın çıkarılmaya çalışılması, tüketici ve ülke ekonomisi menfaatlerine önemli bir sekte vuracak, ayrıca kayıt dışı ekonomiyi teşvik edecektir. Bu çerçevede, **“Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Tasarısı Taslağı”na ihtiyaç olmadığı** yönündeki değerlendirmemizi bilgilerinize arz eder, saygılarımızı sunarız.

(Orijinali imzalıdır)

Ali Kibar
Yönetim Kurulu Üyesi
Şirket İşleri Komisyonu Başkanı
TÜSİAD

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org